

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE – SYLABUS**A. Podstawowe dane**

Nazwa przedmiotu/zajęć	Podstawy komunikacji klinicznej z chorym człowiekiem
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Poziom studiów	Jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Jednostka prowadząca kierunek	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu
Imię i nazwisko nauczyciela(-li) i stopień lub tytuł naukowy osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusu	
Przedmioty wprowadzające	-
Wymagania wstępne	-

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia (Ć)	Warsztaty (Wr)	Laboratoria (L)	Seminaria (S)	Zajęcia projektowe (P)	Liczba punktów ECTS*
1	-	-	-	-	-	15	1

2. CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studenta z pojęciami z zakresu komunikacji klinicznej oraz z zasadami i technikami komunikacji pacjenta z zespołem terapeutycznym.
C2	Kształtowanie u studenta umiejętności komunikowania się z pacjentem z uwzględnieniem jego jednostki chorobowej, wieku pacjenta i etapu postępowania leczniczego. Zdobycie przez studenta umiejętności zastosowania różnych technik w komunikacji personel medyczny-pacjent.
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w odniesieniu do relacji student i zespół terapeutyczny.

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Lp.	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	Odniesienie do charakterystyk II stopnia (kod składnika opisu)
WIEDZA			
W1	Student zna podstawowe pojęcia z komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Zna modele komunikowania się w opiece zdrowotnej.	B.W3. B.W4.	P7S_WG P7S_WK P7S_WG
W2	Student zna zasady skutecznej komunikacji z pacjentem przebywającym na leczeniu w różnych placówkach medycznych i opiekuńczych.	B.W3.	P7S_WG P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI			
U1	Student posiada podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem, zna techniki budowania asertywnej postawy, reakcje oparte na empatii, stosowane w komunikacji personel medyczny- pacjent z uwzględnieniem jego jednostki chorobowej, wieku pacjenta i etapu postępowania leczniczego.	B.U12.	P7S_UK
U2	Student posiada umiejętność zastosowania technik niwelowania szumów komunikacyjnych, aktywnego słuchania, skutecznej asertywności i stosowania języka e-prime. Student posiada umiejętność zastosowania technik dopasowania werbalnego (verbal pacing) i niewerbalnego (techniki NLP) w celu osiągnięcia skutecznej komunikacji.	B.U12.	P7S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K1	Student potrafi nawiązać komunikację z zespołem terapeutycznym.	KS7	P7S_KR

4. METODY DYDAKTYCZNE

Notatka informacyjno-problemowa, analiza przypadków, zajęcia praktyczne.

5. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Realizacja prostego scenariusza w zakresie komunikacji z chorym człowiekiem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby, etapu leczenia, procesu zaawansowania, wieku i rokowania leczniczego. Scenariusze będą realizowane w różnych placówkach leczniczych. Test jednokrotnego wyboru z zakresu podstawowych pojęć, form, zasad i metod komunikowania się z chorym człowiekiem.

Kryteria oceny testu z przedmiotu:

- znajomość podstawowych pojęć, form, zasad i metod komunikowania się z chorym człowiekiem.

-ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów, suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%,

-skala ocen:

-poniżej 55 % - niedostateczny,

-od 55%-60% - dostateczny,

-od 65%- 70% plus dostateczny,

-od 75%- 80% dobry,

-od 85%- 90% plus dobry,

-od 95%- 100% bardzo dobry.

Student opracował scenariusz oparty na komunikacji z pacjentem przebywającym na leczeniu w placówce medycznej lub opiekuńczej z uwzględnieniem jednostki chorobowej, wieku pacjenta, etapu leczenia).

Kryteria oceny:

1.Student był oceniany w zakresie prawidłowej budowy scenariusza w komunikacji z chorym człowiekiem (0-3 pkt).

2.Student był oceniany za prawidłowe przeprowadzenie scenariusza z pacjentem(ocenie była poddawana postawa studenta, metody komunikacji z pacjentem z różnymi jednostkami chorobowymi, umiejętność aktywnego słuchania, mówienia, pokonywania barier, zdolność empatii i trafność zadawanych pytań-(0-3 pkt)

Skala ocen:

Poniżej 3 pkt- niedostateczny,

3 pkt- dostateczny,

3,5- plus dostateczny

4 pkt- dobry

4,5 pkt- plus dobry

5-6 pkt- bardzo dobry

6. TREŚCI PROGRAMOWE

Ćwiczenia	Przedstawienie celów ogólnych i szczegółowych przedmiotu. Omówienie wymagań programowych, form zaliczenia przedmiotu i obowiązującego piśmiennictwa. Przedstawienie zasad skutecznej komunikacji w placówkach medycznych. Formy komunikacji z pacjentem i jego rodziną. Charakterystyka formy komunikacji grupowej (pionowej i poziomej). Rola członków zespołu terapeutycznego w nawiązywaniu komunikacji. Przykłady pokonywania barier w komunikacji. Opracowanie scenariusza rozmowy.
	<i>Komunikacja z pacjentem przebywającym na oddziale opieki paliatywnej i chorób wewnętrznych.</i> Cele rozmowy, omówienie taktyki przeprowadzania rozmowy (wskazanie taktyki poprawnej i złej). Przykłady pytań otwartych i zamkniętych. Formy przekazywania wiadomości. Odpowiadanie na pytania trudne. Pacing-dopasowanie do pacjenta (mimika, tempo mówienia, gesty, powiedzonka, komunikaty paralingwistyczne, komunikaty wzrokowe, słuchowe i kinestetyczne). Rola znaków i symboli mimicznych- przykłady, pokaz praktyczny , ich charakterystyka i znaczenie). Przykłady najczęstszych błędów jatrogennych. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem.
	<i>Komunikacja z osobą chorą przebywającą na oddziale szpitalnym przed leczeniem operacyjnym w zakresie chorób i urazów narządu ruchu.</i> Przedstawienie metod komunikacji z pacjentem i jego rodziną. Najczęstsze bariery w komunikacji. Psychospołeczne konsekwencje choroby i przykłady pokonywania barier w komunikacji. Omówienie przyczyn trudności w porozumiewaniu się w relacji pacjent-fizjoterapeuta i pacjent personel medyczny. Rola i znaczenie modelu partnerskiego w komunikacji z pacjentem cierpiącym. Przedstawienie form komunikacji z różnymi pacjentami w odniesieniu do jednostki chorobowej, wieku i rodzaju niepełnosprawności. Opracowanie scenariusza rozmowy.
	<i>Komunikacja z pacjentem w pierwszym etapie rehabilitacji po leczeniu operacyjnym chorób i urazów narządu ruchu.</i> Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu leczenia, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym. Przeprowadzenie scenariusza rozmowy z pacjentem.
	<i>Komunikacja z pacjentem w wieku starszym przebywającym w placówce opiekuńczej.</i> Przedstawienie i charakterystyka najczęstszych błędów jatrogennych w komunikacji z seniorem i seniorką. Przykłady etykietowania, indagowania i moralizowania osoby starszej. Przedstawienie prawidłowego modelu komunikacji z osobą w wieku starszym. Dekalog fizjoterapeuty w komunikacji z osobami starszymi. Opracowanie scenariusza rozmowy i wskazanie celu rozmowy.
	<i>Komunikacja z pacjentem starszym z zaburzeniami mowy, słuchu i wzroku.</i> Podstawowe zasady komunikacji. Komunikacja werbalna i pozawerbalna (mimika, dotyk, uśmiech). Rola i znaczenie mowy ciała w procesie terapeutycznym. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.
	<i>Komunikacja z chorym z zaburzeniami lękowymi.</i> Przedstawienie form werbalnych i niewerbalnych w komunikacji. Komunikacja z pacjentem trudnym, wycofanym, pesymistycznym. Metody i przykłady budowania komunikatów wyrażające empatię, troskę, sympatię. Opracowanie scenariusza rozmowy z pacjentem z zaburzeniami

	<p>lęgowymi z uwzględnieniem jego procesu zaawansowania, wieku, sposobu leczenia. Wskazania celu rozmowy.</p> <p><i>Komunikacja z chorymi z pourazowymi zaburzeniami stresowymi.</i> Formy kontaktu i bariery istniejące w podstawowej komunikacji. Przedstawienie sposobów pokonywania barier w komunikacji. Wskazanie najczęstszych trudności w nawiązywaniu kontaktu (zewnętrzne i wewnętrzne). Taktyka rozmowy. Czynniki warunkujące komunikację terapeutyczną w warunkach szpitalnych z pacjentem z chorobą psychiczną. Składowe umiejętności okazywania troski CARE - (Comfort, Acceptance, Responsiveness, Empathy)- komfort, akceptacja, reagowanie, empatia. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.</p> <p><i>Komunikacja z dzieckiem z dysfunkcją narządu ruchu</i>-formy przekazu komunikatów dziecku (forma zadaniowa, zabawowa, opowieści werbalnej i pozawerbalnej). Zastosowanie języka e- prime w komunikacji z dzieckiem. Pacing -dopasowanie do pacjenta (rola, znaczenie, zastosowanie odpowiedniej mimiki, tempa mówienia, gestów, komunikatów para lingwistycznych ,wzrokowych, słuchowych i kinestetycznych w komunikacji z dzieckiem z dysfunkcją narządu ruchu . Dostosowanie rodzaju komunikatu do wieku dziecka i jego umiejętności psychofizycznych. Podanie przykładów efektywnej komunikacji opartej na trosce, zrozumieniu i dostosowaniu treści do celu rozmowy. Opracowanie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania zmian, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.</p> <p><i>Komunikacja z pacjentem z dolegliwościami bólowymi przebywającego na leczeniu w ramach rehabilitacji uzdrowiskowej.</i> Wskazanie celu rozmowy, najczęstszych błędów jatrogennych i sposobów pokonywania barier w relacji pacjent-fizjoterapeuta. Zastosowanie technik NLP w celu uzyskania efektywnej komunikacji. Przedstawienie modeli taktyk rozmowy. Wyszczególnienie czynników warunkujących efektywną i skuteczną rozmowę terapeutyczną. Stosowanie istotnych składowych rozmowy- (Comfort, Acceptance, Responsiveness, Empathy)- komfort, akceptacja, reagowanie, empatia. Empatyczne słuchanie pacjenta z przewlekłymi dolegliwościami bólowymi. Przedstawienie scenariusza rozmowy z pacjentem z uwzględnieniem jego rodzaju choroby , etapu, procesu zaawansowania, wieku pacjenta i rokowania leczniczego. Cele rozmowy z chorym.</p>
--	---

7. METODY (SPOSOBY) WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA

Efekt uczenia się	Forma oceny					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie(scenariusz)	Test
W1					x	x
W2					x	x
U1					x	x
U2					x	x
K1					x	x

8. LITERATURA

Literatura podstawowa	<p>1. Motyka M. Komunikacja terapeutyczna w opiece ogólnomedycznej Wyd. 2. - Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2011.</p> <p>2. Gordon T, Sterling E. ,Szafrąnski T. Rozmawiać z pacjentem : podręcznik doskonalenia umiejętności komunikacyjnych i budowania partnerskich relacji - Warszawa : Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej "Academica", 2009.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>1. Domagała A. Choroba Alzheimera - komunikacja z chorym : poradnik dla opiekunów - Wyd. 2 zm. - Wrocław : Wydawnictwo Continuo, 2008.</p> <p>2. Marcinowicz L, Chlabicz S.. Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i jego rodziną? : praktyka lekarza rodzinnego - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.</p> <p>3. Wilczek-Rużyczka E. Komunikowanie się z chorym psychicznie - Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2007.</p> <p>4. The student's companion to physiotherapy : a survival guide / Nick T. Southorn. - Edinburgh : Baillière Tindall, 2010.</p>

9. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta – liczba godzin**
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innych osób prowadzących zajęcia	Udział w zajęciach dydaktycznych, wskazanych w pkt. 1B	15
Praca własna studenta	Przygotowanie do zajęć	5
	Studiowanie literatury	5
	Przygotowanie do testu,	5
Łączny nakład pracy studenta		30
Liczba punktów ECTS		1

* ostateczna liczba punktów ECTS

** wartości przykładowe